

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Regina Kurek
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSA Robert Jurga (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa I. K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A.

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 8 stycznia 2015 r. sygn. akt I C 1524/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 700zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

I ACa 546/15

UZASADNIENIE

Powódka I. K. domagała się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. kwoty 300.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 125.000 zł od 8 grudnia 2008 r i od kwoty 175.000 zł od 18 maja 2011 r.

W uzasadnieniu podała, że kwoty tej domaga się tytułem zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową poniesioną wskutek wypadku komunikacyjnego spowodowanego przez sprawcę, którego auto w zakresie OC ubezpieczone było u pozwanego Towarzystwa.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Towarzystwo (...) S.A. o wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu zarzuciła, że nie kwestionuje swej odpowiedzialności za skutki wypadku, ale z uwagi na to, że w związku przeprowadzonym postępowaniem likwidacyjnym wypłaciła już powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 25.000 zł, która jej zdaniem jest adekwatna do poniesionej przez powódkę szkody.

Wyrokiem z dnia 8 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zasądził od Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz I. K. kwotę 150.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 125.000 zł od dnia 8 grudnia 2008 roku do dnia zapłaty i od kwoty 25.000 zł od dnia 18 maja 2011 roku do dnia zapłaty (pkt. I) ; w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt. II) ; zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego (pkt. III) ; zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.500 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych i 939,02 zł tytułem zwrotu wydatków (pkt. IV), nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 2.500 zł tytułem uzupełnienia opłaty od pozwu oraz kwotę 939,02 zł tytułem zwrotu poniesionych przez Skarb Państwa wydatków (pkt. V).

Podstawą wyroku był następujący stan faktyczny i wywody prawne.

Powódka I. K. uległa wypadkowi komunikacyjnemu dnia 4 sierpnia 2008 r. Kierujący pojazdem marki O. (...) na skutek utraty panowania nad autem wjechał na chodnik, którym akurat szła powódka i potrafił ją. Sprawca zdarzenia J. G., który prowadził pojazd będąc pod wpływem alkoholu został skazany za to przestępstwo na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu - wyrokiem Sądu Rejonowego w Chrzanowie z dnia 6 kwietnia 2009r – sygn. II K 390/08. Powódka w żaden sposób nie przyczyniła się do szkody jakiej doznała. Zaraz po wypadku powódka została przewieziona do Szpitala (...) w C.. Z karty informacyjnej tego szpitala wynika, iż powódka doznała : wstrząsu pourazowego, wieloodłamowego złamania kości miednicy, krwiaka przedotrzewowego po złamaniu kości łonowej i kulszowej prawej, otwartego wieloodłamowego złamania podudzia lewego oraz niedokrwistości znacznego stopnia. Leczyła się także poza Szpitalem (...) w C. jeszcze w kilku innych ośrodkach medycznych a to : w szpitalu(...)w K., Ośrodku Rehabilitacji w K., na oddziale rehabilitacyjnym (...) w C., w Poradni Miejskiego Centrum Medycznego w L.. W wyniku wypadku doznała złamania miednicy ze złamaniem panewki prawego stawu biodrowego, otwartego wieloodłamowego złamania podudzia lewego. Nastąpił u niej trwały uszczerbek na zdrowiu w łącznej wysokości 90% wynikający ze : złamania miednicy w odcinku przednim po stronie prawej, złamania panewki stawu biodrowego, wieloodłamowego złamania kości podudzia lewego, ze zrostem opóźnionym, zmian zwyrodnieniowych kolana lewego, ograniczenia ruchomości w stawie skokowym, zaburzeń adaptacyjnych w związku z niepełnosprawnością, blizn szpecących powłok. Stan powódki jest utrwalony i nie rokujący poprawy. Należy się liczyć z rozwojem zmian zwyrodnieniowych implikujących konieczność założenia endoprotezy stawu biodrowego i kolanowego. Utraciła z uwagi na utykający chód zdolność do pracy w zawodzie kelnerki a także częściowo pracownika fizycznego. Obecnie nie są potrzebne dalsze operacje. Blizny mogłyby być usunięte w pewnym zakresie przez specjalistę chirurga plastycznego. Powódka wymaga pomocy osób trzecich w niektórych czynnościach życia codziennego, w których niezbędne jest sprawne poruszanie się. Nie wymaga stosowania specjalnej diety ale w razie potrzeby leków przeciwbólowych. Doznane urazy spowodowały u powódki wielomiesięczne cierpienie fizyczne wymagające stosowania leków przeciwbólowych, natomiast cierpienia psychiczne utrzymują się nadal w związku ze zmianą wizerunku powódki związanej z utykającym chodem, szpecącymi bliznami w różnych miejscach ciała. Gojenie się urazów trwało ok. 12 miesięcy. Powódka z uwagi na utykający chód ma trudności z chodzeniem po schodach, nierównym terenie, w bieganiu. Przed wypadkiem powódka była osobą zdrową, w pełni sprawną i aktywną fizycznie. Pracowała zawodowo i zajmowała się domem oraz dziećmi. Po wypadku powódka nie może w z nimi spędzać aktywnie czasu jak dawniej np. na spacerach, nad wodą. Już raczej nie będzie mogła mieć dzieci. Obecnie ma ich troje. Musi być i jest rehabilitowana aby jak najbardziej odsunąć moment kiedy trzeba będzie założyć endoprotezy. Odczuwa nadal bóle w stawie biodrowym i lewym podudziu. Ma kłopoty ze snem, dolegliwości wątrobowe w związku z podawaną jej w szpitalu morfiną. Ma ograniczenia ruchowe, zmieniły się też siłą rzeczy na niekorzyść relacje z mężem w zakresie współżycia. Przez pół roku po wypadku leżała w łóżku, a rodzina musiała jej we wszystkim pomagać. Przez jakiś czas nie kontrolowała czynności fizjologicznych. W chwili wypadku miała 33 lata. Mąż powódki od dłuższego czasu jest

na rencie, zajmuje się domem i dziećmi. Z tytułu renty związanej z tym wypadkiem powódka otrzymała z pozwanego Towarzystwa kwotę 230.000,00 zł płatną do 1 lutego 2011 r. , a tytułem zadośćuczynienia kwotę 25.000 zł.

W swoich rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy przyjął, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu biorącego udział w wypadku (art. 822 § 1 Kc.). Odszkodowanie na tej podstawie ustala się w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza (kierowcy) pojazdu, a więc, w rozpatrywanej sprawie, w granicach określonych w art. 436 § 2 Kc. Odpowiedzialność strony pozwanej co do zasady nie była przedmiotem sporu. Strona pozwana kwestionuje jej wysokość. Roszczenie powódki o zapłatę zadośćuczynienia oparte jest na przepisach art. 445 Kc w zw. z art. 444 i 436 § 1 Kc. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd I instancji miał na uwadze, że ogólny trwały stopień uszczerbku na zdrowiu powódki wynosi 90 %. W chwili wypadku powódka miała 33 lata. Intensywne leczenie trwało 12 miesięcy w czasie, którego odczuwała duże dolegliwości bólowe. Przez wypadek utraciła częściową zdolność do wykonywania określonych prac fizycznych. Przeżyła operację, odbywała wiele godzin ćwiczeń rehabilitacyjnych, od wypadku musi znosić ból, zażywać leki, nadal się rehabilitować, być wspomagana przez członków rodziny – bo nie może np. podnosić ciężkich przedmiotów, ograniczyć czas spędzany z dziećmi przy zabawach ruchowych, dostosować sposób współżycia z mężem do swych aktualnych możliwości związanych z urazem miednicy i podudzia, ukrywać blizny. Całkowite usunięcie skutków wypadku jest niemożliwe, będzie utykać na nogę, pozostaną jej trwale blizny. W ocenie Sądu Okręgowego wszystkie te okoliczności uzasadniają przyznanie jej zadośćuczynienia w wysokości 150.000 zł, które razem z otrzymaną już z tego tytułu kwotą 25.000 zł stanowi adekwatną do doznanego uszczerbku na zdrowiu rekompensatę. Pomocniczo przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia Sąd I instancji posiłkował się przyjętymi stawkami za 1% uszczerbku na zdrowiu, a które wahają się w granicach od 800 zł do 2000 zł za 1%. Tutaj przyjęto prawi maksymalny górny pułap stawki. Kwotę 150.000 zł zasądzono z odsetkami liczonymi od kwoty 125.000 zł od daty 8 grudnia 2008 r – bo wtedy podczas likwidacji szkody wypłacono powódce 25.000,00 zł zadośćuczynienia przy zgłoszonym wówczas żądaniu 150.000 zł oraz od kwoty 25.000 zł od daty 18 maja 2011 r. tj. od daty odmowy wypłaty dalszego rozszerzonego do wysokości 300.000 zł żądania zadośćuczynienia. Dalej idące żądanie ponad kwotę 150.000 zł Sąd Okręgowy oddalił jako wygórowane biorąc pod uwagę wysokość uszczerbku na zdrowiu. Powódka (choć z ograniczeniami) ale samodzielnie się porusza, wróciła do pracy, do życia zawodowego , pracuje jako pakowacz, dostała też z tytułu renty kwotę 230.000 zł, która rekompensuje jej mniejsze możliwości zarobkowe i zwiększone potrzeby życiowe. Sąd Okręgowy miał też na uwadze dotychczasowy tryb życia powódki, jej dochody oraz przeciętną stopę życiową w kraju.

O kosztach w zakresie zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art. 100 Kpc a to w związku z tym ,że powódka w połowie wygrywa ten proces.

O należnościach Skarbu Państwa tj. z tytułu uzupełnienia opłaty od pozwu i wydatków na opinie poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 Kpc nakazując pobrać wymienione w wyroku kwoty od strony pozwanej.

Wyrok ten zaskarżyła strona pozwana w części tj. w pkt. I w zakresie odsetek od kwoty 150 000 zł liczonymi od kwoty 125 000 zł od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 25 000 zł liczonymi od dnia 18 maja 2011r. (na dzień wyrokowania zatem skapitalizowane odsetki wyniosły 110 395,88 zł) zarzucając mu obrazę prawa materialnego, a to art. 481 § 1 Kc poprzez przyjęcie przez Sąd I Instancji, jako daty początkowej naliczania odsetek od kwoty 125 000 zł od dnia 8 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 25 000 zł liczonymi od dnia 18 maja 2011 r. podczas gdy odsetki winny być naliczane od dnia wyrokowania tj. 8 stycznia 2015 r. Sąd bowiem określa odpowiednią kwotę zadośćuczynienia biorąc pod uwagę stan z chwili zamknięcia rozprawy. W toku sprawy przeprowadzono szereg dowodów – m.in. z opinii biegłych sądowych lekarzy Sąd ustalając zasadę odpowiedzialności, a także rozmiar krzywdy i szkody oparł się o wskazane dowody, dlatego też odsetki od zasądzonych kwot zadośćuczynienia winny być liczone od dnia wyrokowania. Wobec powyższego wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od strony

pozwanej na rzecz powódki kwoty 150 000 zł wraz z odsetkami w ustawowej wysokości liczonymi od dnia 8 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja strony pozwanej jest bezzasadna i jako taka została oddalona. Za bezzasadny Sąd Apelacyjny uznaje podniesiony zarzut naruszenia art. 481 § 1 Kc, odnoszony do zasądzenia na rzecz powódki ustawowych odsetek od dat wskazanych w pkt. I wyroku. Zgodnie z art. 14 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania. Zatem wstrzymanie wypłaty odszkodowania może nastąpić jedynie w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją niejasności odnoszące się do samej odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości szkody. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel lub Fundusz - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 Kc) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Nie może też wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Bierne oczekiwanie ubezpieczyciela na wynik toczącego się procesu naraża go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego. Wskazać należy, iż na tle przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) judykatura wykształciła pogląd zgodnie z którym o ile uprawniony do świadczenia dokonując zgłoszenia szkody wskaże konkretną kwotę do uiszczenia której wzywa ubezpieczyciela, to zdarzenie to należy ocenić na podstawie art. 455 w związku z art. 481 § 1 Kc jako inicjujące bieg terminu oznaczony dla ubezpieczyciela w art. 14 ust. 1 ustawy do spełnienia świadczenia w terminach określonych tym przepisem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 1999 r. III CKN 315/98, OSNC 2000/2/31, Pr.Gosp. 2000/1/1, Biul.SN 1999/10/6, M.Prawn. 1999/12/44, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 12 czerwca 2014 r. LEX nr 1493801, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20 marca 2014 r. I ACa 849/13 LEX nr 1451596). Poglądy te Sąd Apelacyjny podziela. Zatem zadośćuczynienie za krzywdę staje się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 Kc). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 Kc). Strona pozwana wypłacając zadośćuczynienie w niższej wysokości niż żądana przez powódkę w toku postępowania likwidacyjnego musiała się liczyć z tym, iż będzie w opóźnieniu co do kwoty wyższej niż wypłacona o ile zostanie ustalone, iż należy jej się kwota wyższa niż wypłacona. Należy zwrócić uwagę, że opinie biegłych przeprowadzone w toku niniejszego postępowania jedynie potwierdziły okoliczności dotyczące krzywdy powódki i jej zakresu naprowadzone w uzasadnieniu jej pozwu. Nie uzasadnione jest twierdzenie, że dopiero od ich przeprowadzenia można mieć pewność co do istnienia krzywdy i jej zakresu. Stąd też odsetki od kwoty 125 000 zł zostały zasądzone stosownie do powołanych wyżej przepisów od 8 grudnia 2008 r. czyli od dnia wypłacenia odszkodowania powódce w kwocie 25 000 zł, od kwoty 25 000 zł od dnia 18 maja 2011 r. to jest od daty odmowy zapłaty dalszego rozszerzonego żądania zadośćuczynienia. Zgłoszony przez stronę pozwaną zarzut jest nie tylko bezzasadny ale także wadliwie skonstruowany. Art. 481 § 1 Kc nie reguluje bowiem kwestii wymagalności świadczenia pieniężnego a jedynie konsekwencje opóźnienia dłużnika w sytuacji braku spełnienia takie świadczenia

w ustalonym terminie. Ustalenie terminu wymagalności takiego świadczenia do domena art. 455 Kc ale zastosowanie tego przepisu przez Sąd Okręgowy nie zostało wprost zakwestionowane w apelacji.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny w pkt. 1 wyroku oddalił apelację strony pozwanej na podstawie art. 385 Kpc. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt. 2 wyroku na podstawie art. 98 Kpc w myśl zasady odpowiedzialności za wynik postępowania. Na koszty, którymi obciążono stronę pozwaną składa się wynagrodzenie pełnomocnika powódki ustalone w wysokości stawki minimalnej określonej według § 13 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. t.j. z 2013 r., poz. 461).